

Polityka Ochrony Dzieci w Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”

1. Wprowadzenie
 1. Cel dokumentu i zakres obowiązywania
 2. Podstawa prawna
 3. Objąśnienie terminów
2. Standardy zachowań w Fundacji
 1. Tworzenie bezpiecznego środowiska (KRK, RPS, zaufani współpracownicy)
 2. Standardy opieki
 3. Relacje rówieśnicze
 4. Bezpieczeństwo on-line, ochrona wizerunku
3. Standardy interwencji
 1. Opieka nad skrzywdzonymi
 2. Postępowanie z oskarżonymi
 3. Procedury zgłoszenia krzywd
4. Załączniki
 1. Wzory oświadczeń (oświadczenie o zapoznaniu się z Polityką Ochrony Małoletnich w Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, oświadczenie o zamieszkiwaniu poza granicami)
 2. Standardy Ochrony Małoletnich - wersja skrócona (widoczna będzie na stronie Fundacji)
 3. Zasady bezpiecznych relacji podczas obozów Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”

1. Wprowadzenie

1.1. Cel dokumentu i zakres jego obowiązywania

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego ustanowienia standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem we wszystkich instytucjach w których przebywają dzieci. Celem wdrożenia niniejszych procedur jest zapewnienie bezpiecznych relacji pomiędzy Fundacją „Dzieło Nowego Tysiąclecia” a jej podopiecznymi oraz relacji rówieśniczych pomiędzy stypendystami Fundacji.

Dokument ten obowiązuje zarząd oraz pracowników Fundacji, wszystkich duszpasterzy, wolontariuszy, stypendystów oraz osoby i instytucje współpracujące z Fundacją w ramach realizacji jej działalności. Niniejsze zasady są przeznaczone do stosowania podczas obozów wakacyjno-formacyjnych, wyjazdów rekolekcyjnych, warsztatów i szkoleń, miasteczek rodzinnych oraz we wszystkich innych działaniach prowadzonych przez Fundację.

1.2 Podstawy prawne

· Ustawa z dn. 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 1606).

- Wytyczne Konferencji Episkopatu Polski w sprawie ochrony małoletnich i bezbronnych w Kościele (<https://ochrona.episkopat.pl/>)
- Szczegółowe wskazania do wytycznych Papieskiej Komisji ds. Ochrony Małoletnich

1.3 Objaśnienie terminów

- **Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”** – zwana później „Fundacją”, organizator;
- **Stypendysta-uczeń** - uczestnik programu stypendialnego Fundacji, w wieku 13-18 lat, który aktualnie pobiera stypendium uczniowskie Fundacji;
- **Stypendysta-student** – pełnoletni uczestnik programu stypendialnego Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, który w danym okresie pobiera stypendium studenckie Fundacji;
- **Obóz wakacyjno-formacyjny** – wyjazd wakacyjny organizowany przez Fundację, w którym uczestniczą wszyscy aktualni stypendyści. Jest miejscem formacji duchowej oraz przestrzenią do integracji i wypoczynku stypendystów.
- **Koordinator diecezjalny** - duchowny oddelegowany przez ordynariusza swojej diecezji do posługi na rzecz stypendystów Fundacji, prowadzi formację stypendystów-uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w ciągu roku.
- **Duszpasterz** - duchowny posługujący stypendystom-uczniom podczas rekolekcji i stypendystom-studentom w fundacyjnych wspólnotach akademickich.
- **Wolontariusze** – osoby nieodpłatnie posługujące na rzecz Fundacji, m.in. jako opiekunowie i kierownicy ośrodków, podczas wyjazdów ze stypendystami uczniami. Są to przede wszystkim studenci i absolwenci Fundacji, siostry zakonne oraz kapłani.
- **Krzywda** - czyn zabroniony, karalny, lub zagrożenie dobra dziecka lub jakiegokolwiek innej osoby, w tym stosowanie wobec niego przemocy rozumianej jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy.

2. Standardy:

2.1. Tworzenie bezpiecznego środowiska:

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Fundację „Dzieło Nowego Tysiąclecia” jest działanie na rzecz dobra powierzonych jej osób. Każda osoba pełnoletnia, która z ramienia Fundacji ma kontakt z dziećmi, sprawuje nad nimi opiekę, prowadzi rekolekcje lub warsztaty, a także każdy wolontariusz musi zapoznać się z polityką ochrony dzieci w Fundacji, a także podpisać dokument, w którym zobowiązuje się do jej przestrzegania (załącznik nr 1). Brak zgody na podpisanie takiego dokumentu uniemożliwia dopuszczenie tej osoby do pracy z dziećmi.

Każdy stypendysta ma obowiązek zapoznać się z polityką ochrony dzieci w Fundacji, a także podpisać dokument, w którym zobowiązuje się do jej przestrzegania (załącznik nr 2). Oświadczenie w tej sprawie każdy stypendysta składa jako załącznik do wniosku o stypendium.

Każdy pracownik Fundacji oraz duszpasterze i wolontariusze skierowani do stałej opieki nad stypendystami Fundacji zobowiązani są do przedłożenia Fundacji informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu Karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu Karnego oraz w ustawie z dn. 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 poz. 172 oraz z 2022 poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego oraz z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Dane te przechowywane są w formie wydruku w archiwum Fundacji.

Każdy pracownik Fundacji oraz duszpasterze i wolontariusze skierowani do stałej opieki nad stypendystami, posiadający obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska przedkłada Fundacji informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. Dane te przechowywane są w formie wydruku w archiwum Fundacji.

Każdy pracownik Fundacji oraz duszpasterze i wolontariusze skierowani do stałej opieki nad stypendystami, składają oświadczenie o państwie lub państwach w których zamieszkiwali w ciągu ostatnich dwudziestu lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi (załącznik nr 3).

W przypadku spotkań incydentalnych, takich jak dni skupienia, warsztaty, rekolekcje, wolontariusze zobowiązani są do złożenia oświadczenia o zapoznaniu się z o zapoznaniu się z Polityką Ochrony Małoletnich Fundacji oraz nie figurowaniu w Krajowym Rejestrze Karnym w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu Karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu Karnego oraz w ustawie z dn. 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 poz. 172 oraz z 2022 poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego oraz w Rejestrze Sprawców Przestępstw Seksualnych (załącznik nr 4).

Jeżeli Fundacja, jako organizator, korzysta z usług osób, firm i instytucji zewnętrznych, zobowiązuje się do uzyskania oświadczenia o zapoznaniu się z Polityką Ochrony Małoletnich Fundacji oraz nie figurowaniu w Krajowym Rejestrze Karnym w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu Karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu Karnego oraz w ustawie z dn. 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 poz. 172 oraz z 2022 poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego oraz w Rejestrze Sprawców Przestępstw Seksualnych (załącznik nr 4)

W Fundacji wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń (osoba zaufana). Kontakt do tej osoby jest ogólnodostępny. Jest też widoczny na stronie www.dzielo.pl.

W Fundacji podmiotem odpowiedzialnym za koordynowanie procesu zgłaszania interwencji jest Zarząd Fundacji.

Fundacja powołuje Zespół, złożony z osób różnej płci, zarówno duchownych jak i świeckich, przedstawicieli różnych struktur Fundacji, który ma za zadanie upowszechnianie Standardów poprzez troskę o to, by na stronie internetowej oraz w siedzibie organizacji były dostępne wszystkie potrzebne informacje, dokumenty i dane kontaktowe Zespołu, a także skrócona wersja Standardów zrozumiała dla dzieci; prowadzenie rejestru osób dorosłych dopuszczonych do pracy z dziećmi i młodzieżą w Fundacji oraz przechowywanie ich danych i wymaganych dokumentów; prowadzenie rejestru interwencji. Członkowie Zespołu odpowiadają także za wdrażanie, upowszechnianie, ewaluację i realizację Polityki Ochrony Dzieci w Fundacji.

Fundacja dokłada wszelkich starań by kadra wolontariuszy skierowanych do opieki nad stypendystami składała się z osób zaufanych, była przeszkolona ze standardów opieki nad małoletnimi.

2.2. Standardy opieki, relacje opiekun - stypendysta

Każdy pracownik Fundacji, duszpasterz oraz wolontariusz skierowany do opieki nad stypendystami zobowiązany jest do kierowania się w swojej pracy zasadami bezpieczeństwa, w atmosferze wzajemnego poszanowania i życzliwości. Nie dopuszcza się

- stosowania jakichkolwiek form przemocy – fizycznej, psychicznej, seksualnej czy duchowej.

- nawiązywania z dzieckiem jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym czy romantycznym;
- stosowania zwrotów poniżających, wulgarnych, nieadekwatnych żartów czy tych o podtekście seksualnym;
- pozostawania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających przez osoby sprawujące opiekę nad stypendystami lub prowadzącego zajęcia z dziećmi lub proponowanie wymienionych używek dzieciom;
- naruszania nietykalności cielesnej i prywatności dzieci przy jednoczesnym zapewnieniu im bezpieczeństwa;

Podczas wyjazdów opiekunowie i wolontariusze mają wyznaczone oddzielne od uczestników pokoje. Jeśli grupa jest koedukacyjna, dbamy o osobne pomieszczenia do spania dla dziewcząt i chłopców, a także o obecność opiekunów różnej płci. Wszyscy (i dzieci, i ich opiekunowie) zobowiązani są do podpisania i respektowania obowiązujących na wyjeździe *Zasad bezpiecznych relacji podczas spotkań Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”* (załącznik nr 5).

Opiekunowie będący świadkami niewłaściwych zachowań innych osób, są zobowiązani reagować stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych. Jeśli opiekun dowie się o krzywdzeniu dziecka lub podejrzewa, że dziecko doświadcza krzywdzenia, postępuje zgodnie z procedurami opisanymi w punkcie 3 tego dokumentu.

2.3. Relacje rówieśnicze

Podczas spotkań stypendystów, warsztatów, rekolekcji i wyjazdów wakacyjnych Fundacji nie akceptuje się stosowania jakiegokolwiek formy przemocy (fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, seksualnej). Zwracamy się do siebie z szacunkiem, bez stosowania zwrotów poniżających, wulgarnych, ośmieszających. Wszystkich uczestników spotkań obowiązuje poszanowanie cudzej własności, nietykalności cielesnej i prawa do prywatności. Każdy uczestnik spotkania czy wyjazdu powinien stosować się do poleceń opiekunów oraz przestrzegać obowiązujących regulaminów, a także dbać o wspólne bezpieczeństwo a każdą sytuację potencjalnie niebezpieczną zgłosić swoim opiekunom.

W przypadku, gdy dochodzi do złamania wyżej opisanych zasad albo opiekunowie dowiadują się lub podejrzewają, że dziecko jest krzywdzone przez inne dziecko, należy podjąć działania dostosowane do sytuacji mające na celu jej poprawę (rozmowa indywidualna, rozmowa z opiekunem, wprowadzenie nowych zasad w grupie, zmiana okoliczności zewnętrznych mogących mieć wpływ na sytuację, np. zakwaterowanie, w ostateczności także odmówienie dziecku krzywdzącemu możliwości dalszego pobytu). Należy także upewnić się, że dziecko krzywdzone, nie doświadcza krzywdy także w innym miejscu, od innych osób.

Jeśli zaistniało podejrzenie popełnienia przestępstwa należy tę sytuację zgłosić podmiotowi odpowiedzialnemu za proces zgłoszenia interwencji.

2.4. Bezpieczeństwo on-line, ochrona wizerunku

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych podczas spotkań i wyjazdów, których organizatorem jest Fundacja obejmują:

- korzystanie z urządzeń elektronicznych w czasie do tego wyznaczonym
- zakaz upubliczniania wizerunku innych uczestników i opiekunów w Internecie, mediach społecznościowych, bez ich wiedzy i zgody
- zakaz oglądania, przesyłania i pokazywania innym uczestnikom lub opiekunom, materiałów zawierających treści wulgarne, pornograficzne lub przemocowe/agresywne.

3. Standardy interwencji w przypadku wystąpienia krzywdy

3.1. Opieka nad skrzywdzonymi

Duszpasterz, wolontariusz lub inna osoba dorosła, której powierzona została informacja o jakiejś formie przemocy lub wyrządzonej krzywdzie, powinna traktować osobę zgłaszającą z empatią i szacunkiem. Nie bagatelizuje zgłoszenia ani nie okazuje lekceważenia osobie zgłaszającej. Należy zapewnić poczucie bezpieczeństwa, wesprzeć emocjonalnie i udzielić potrzebnej pomocy. Nie należy okazywać wątpliwości co do wiarygodności osoby zgłaszającej lub jej wypowiedzi. Starać się skoncentrować się na ustaleniu faktów i okoliczności. Jeśli rozmowa przeprowadzana jest z osobą pokrzywdzoną, należy jej wysłuchać, zapamiętać i zapisać jej słowa i ograniczyć się do zadawania jedynie koniecznych pytań. Trzeba upewnić się, czy sprawa została wcześniej zgłoszona do organów państwowych lub kościelnych. Należy powstrzymać się od wypowiedzania własnej oceny i interpretacji zdarzenia oraz opinii na temat domniemanego sprawcy.

Bezwzględnie należy sprawdzić, czy bezpieczeństwo osoby skrzywdzonej nie jest zagrożone – jeśli tak, trzeba poinformować rodziców dziecka (jeśli osobą krzywdzącą jest rodzic, należy poinformować rodzica/opiekuna niekrzywdzącego) i odpowiednie organy państwowe i kościelne.

Podczas rozmowy z osobą zgłaszającą krzywdę należy:

- wyjaśnić, że informacje o krzywdzie muszą zostać przekazane innym osobom, a zwłaszcza rodzicom, oraz zaznaczyć, że w określonych przypadkach wykorzystania seksualnego (zob. art. 240 Kodeksu karnego) istnieje obowiązek niezwłocznego poinformowania organów ścigania;
- nie wolno składać żadnych obietnic, które nie będą mogły być dotrzymane, szczególnie w kwestii poufności (np. „obiecuję nikomu o tym nie powiedzieć”);
- poinformować, co dalej będzie się działo ze zgłoszeniem (komu zostaną przekazane informacje), i jednocześnie zapewnić o poufności prowadzonych przez duszpasterstwo działań oraz o tym, że osoby nie zaangażowane we wsparcie osoby pokrzywdzonej nie mają dostępu do informacji o krzywdzie;

Nie wolno ujawniać szczegółów rozmowy osobom nie zaangażowanym we wsparcie osoby pokrzywdzonej, a zwłaszcza osobie, która została wskazana jako sprawca przemocy.

Bezwzględnie po przeprowadzeniu rozmowy należy sporządzić notatkę z przebiegu rozmowy. Ważne jest, aby zadbać o zachowanie wierności przekazu osoby informującej o zdarzeniu, uwzględniając charakterystyczne wyrażenia i słownictwo, a także zachowania niewerbalne. Notatka powinna być przekazana podmiotowi odpowiedzialnemu za koordynację procesu interwencji.

3.2. Postępowanie z oskarżonymi

Jeżeli istnieje podejrzenie, że osobą odpowiedzialną za przemoc wobec wychowanka jest osoba pełniący funkcje opiekuna w Fundacji, zawiesza się ją tymczasowo w pełnieniu obowiązków i izoluje od dziecka skrzywdzonego. Podejmuje się postępowanie wyjaśniające zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Jeśli oskarżenia o przemoc wobec dziecka po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego w Fundacji okażą się bezpodstawne i wobec posądzonej osoby nie toczy się postępowanie karne w tej sprawie, zostanie ona niezwłocznie przywrócona do pełnienia dotychczasowych obowiązków.

W takim przypadku przedsięwzięte zostaną przez przełożonego wszelkie środki, aby bezpodstawne zarzuty nie odbiły się negatywnie na sytuacji osoby posądzonej.

3.3. Procedury zgłoszenia krzywd

Osoby skierowane do opieki nad stypendystami, które zostały poinformowane o podejrzeniu lub fakcie przemocy wobec dziecka, odpowiadają za podjęcie, bez zbędnej zwłoki, właściwych działań zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi i procedurami obowiązującymi w Fundacji.

Osoba przyjmująca zgłoszenie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa:

- nie może na własną rękę podejmować działań służących wyjaśnieniu podejrzeń i zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów;
- jest zobowiązana do sporządzenia notatki z wydarzenia (opisuje tylko fakty, bez żadnej interpretacji);
- zabezpiecza posiadane dowody.

Osoba przyjmująca zgłoszenie wraz z Zarządem Fundacji:

- przygotowuje treść zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
- sporządza notatkę z postępowania wyjaśniającego oraz zabezpiecza dowody zdarzenia, w tym np. listy, pisma, korespondencję elektroniczną lub notatki z rozmów telefonicznych mających związek ze sprawą.

Notatki sporządzone w powyższych sytuacjach są chronione przed dostaniem się w ręce niepowołanych osób a wszystkie osoby zaangażowane w sprawę na tym etapie są zobligowane do zachowania poufności.